

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název práce: Komparace vývoje demokracie v de facto státech

Autor práce: Bc. Vlastimil Kozák

1. Obsah práce

Cíle, výzkumné otázky, hypotézy (*přiměřenost cílů, geografický charakter a relevance cílů, teoretické podložení hypotéz aj.*)

Práce si stanovuje vcelku realistické cíle, které jsou v rámci studia de facto států relevantní a jsou rovněž jasně formulované v podobě tří výzkumných otázek. Z hlediska epistemologického mám menší výhrady k formulaci hypotézy. Jednak nemám pocit, že by práce měla pozitivistický charakter ve smyslu Jacksonovy typologie metodologických přístupů, což by využití hypotéz vyžadovalo. Naopak se domnívám, že řečeno s P. T. Jacksonem se jedná o práci analyticistickou, v níž je využití hypotéz chybou, neboť smyslem zde není nalézat kauzální závislosti, ale spíše konstitutivní vztahy nebo konstruovat case-specific narativy. Nakonec však ale to, co autor na s. 12 nazývá hypotézou, hypotézou vlastně ani není, neboť vyjadřuje jen jakýsi předpoklad, ovšem bez reálného stanovení proměnných.

Práce s literaturou (*teoretické ukotvení práce, diskuse a kritické zhodnocení literatury aj.*)

Práce s teoretickou literaturou patří dle mého názoru k nejsilnějším stránkám práce, autor se seznámil s většinou důležitých zdrojů v rámci studia de facto států a dokázal ji i vhodně propojit s teoretickou literaturou z oblasti studia demokratizace, tranzitologie apod. Jedná se tak ve výsledku o interdisciplinární práci na pomezí politické geografie a politologie, což však hodnotím kladně. Za menší slabinu teoretické části považuji neustálenou terminologii (zejména střídavé používání termínů autoritářský a autoritativní, přičemž druhý zmíněný je v tomto kontextu chybný), a také to, že autor nedostatečně reflektuje periodizaci výzkumu de facto států, kterou sám zmiňuje, při diskuzi některých fenoménů, k nimž v rámci de facto států dochází – ať již je to samotná demokratizace nebo určitá kleptokratičnost politických elit de facto států (viz např. s. 30). Ano, v určitém období bylo možné tvrdit, že neuznaný status de facto států některým politickým elitám vyhovoval, nicméně dnes již toto lze snad říci pouze o Podněstří (ostatně fenoménu Sheriff se autor docela obšírně věnuje).

Metodika práce (*vhodnost aplikovaných metod, kvalita a vhodnost použitých dat aj.*)

Z hlediska metodického asi nelze nic zásadního vytknout, autor činí to, co deklaruje – a pokud k práci chtěl přistoupit tak, že hodlal porovnávat určité kvantifikované trendy, nemohl zvolit jiná data než z Freedom House, neboť jiný relevantní dataset de facto státy nesleduje.

Analytická část práce (*správnost a interpretace výsledků, detailnost, struktura a provázanost analýzy*)

Analytickou část práce považuji za nejslabší část práce, ovšem zároveň netvrdím, že by byla napsána špatně. Autor zde systematicky, nicméně poněkud nudně porovnává demokratizační trendy

v jednotlivých de facto státech, jejich patronech a mateřských státech, nicméně k žádným výrazně inovativním závěrům nepřichází. Zároveň však ale nenacházím ani nějaké věcné chyby.

Závěry práce (odpovědi na výzkumné otázky, zasazení závěrů do širšího kontextu výzkumu aj.)

Za asi nejvýraznější zjištění považuji to, že se neprokázalo, že by patronské státy měly přímý vliv na míru demokracie v de facto státech. Jedná se spíše o vliv nepřímý, resp. míra demokracie v de facto státech je zjevně dána kombinací řady faktorů, o nichž lze debatovat např. při obhajobě. Ve výsledku však lze říci, že autor vcelku dobře prokázal, že de facto státy většinou nejsou loutkami v rukou svých patronů, ale entitami se svou vlastní vnitřní logikou, které se, řečeno s Komenským, potácejí oceánem svých pohrom.

2. Formální náležitosti práce (zatrhněte Vaši volbu)

Formální úprava: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Stylistická úroveň: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Citační úroveň: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Komentář (vč. kvality grafiky, (ne)přiměřenosti délky práce aj.)

Poněkud postrádám odkazy na konkrétní strany v citovaných textech, některá autorova tvrzení se tak poněkud hůře ověřují.

3. Souhrn

Celkové zhodnocení práce (vč. přínosů práce, provázanosti teoretické a analytické části aj.)

Jedná se o kvalitně zpracovanou práci, která stojí na výborně zpracované teoretické části, solidní a systematické metodologii, ovšem s omezenými závěry, což je dle mého názoru dáno tím, že vliv patronských států na demokracii v de facto státech má spíše podobu jakési limity či stropu než nějakého dynamického vztahu.

Předloženou práci **doporučuji / nedoporučuji** k obhajobě. (zatrhněte Vaši volbu)

Otázky k obhajobě

Jaké faktory podle autora nejvíce ovlivňují míru demokracie či demokratizaci v de facto státech?

Datum: 9. 5. 2023

Autor posudku: doc. RNDr. Vincenc Kopeček, Ph.D.

Podpis: